No. 1701 Zaterdag 5 Augustus 1916. 33ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Hoedenindustrie en Vlechtonderwijs.

X.

Het Surinaamsche Vlechtstroo 4.

Het schrikbeeld, dat een revolutie in Venezuela of politieke verwikkelingen wel eens een uitvoerverbod op het vlechtstroo van Venezuela kon uitlokken, of het vrije handelsverkeer met deze naburige republiek kon stop zetten, is de eerste en onmiddellijke aanleiding geweest om de hulp van onze zusterkolonie Suriname in te roepen, om Curaçao van vlechtstroo te voorzien.

En door klimaat, regenval en flora vertoont Suriname zooveel punten van overeenkomst met het binnenland van Venezuela, dat er geen twijfel kon bestaan, of de cultuur van diezelfde palmsoort moest ook daar mogelijk zijn. Bovendien mocht er redelijkerwijze verwacht worden, dat de ééne Hollandsche kolonie bereid zou zijn ook de andere bij te springen.

Reeds in het begin van de opleving der hoedenindustrie in onze kolonie is er in die richting gewerkt. Als het eerste sprekend bewijs van die opleving onzer industrie kan men de oprichting van den vlechtcursus op Pietermaai beschouwen, die juist eergisteren haar tienjarig bestaan herdacht. Doch zooals het altijd ~~waanneer de officieele bureaucratische~~ weg moet gevolgd worden, zulke voorstellen moeten eerst langs heel wat schijven passeeren, alvorens ze door de Hooge Regeering in het Moederland goedgekeurd en gesteund, in de andere kolonie onderzocht, uitvoerbaar bevonden en aanvaard worden en men met de eerste proefnemingen een aanvang neemt. In ieder geval, deze onderhandelingen werden met succes bekroond.

Uit het Jaarverslag van het *Departement van den landbouw voor Suriname* van het jaar 1912 blz 70 blijkt, dat reeds op den 17 Mei 1907 van Jamaica de eerste zaden van de *Carludovica Jamaicencis* ontvangen werden om in den Cultuurtuin van Suriname te worden uitgeplant. In 1912 waren die plantjes nog te klein om verdeeld (gescheurd) te worden, doch ze begonnen toen te bloeien en spoedig zouden dus de eerste zaden er van kunnen geoogst worden.

Den 23 April 1908 ontving de Cultuurtuin in Paramaribo, door bemiddeling van den landbouwkundige VERSLUIJS de eerste zaden van den hipihapa-palm, de *Carludovica palmata* van Maracaibo.

Die zaden hadden 6 tot 8 weken noodig om te ontkiemen, terwijl slechts een klein percentage er van kiemkrachtig was. Deze kiemplantjes kunnen eerst na 9 maanden op de kweekbedden worden overgebracht, waarop zij nog ongeveer één jaar lang moeten vertoeven, alvorens zij in het veld kunnen worden overgeplant, zoodat de duur van uitzaaiing tot behoorlijk stevige plant, geschikt om in het bosch of in de velden overgeplant te worden, ongeveer op twee jaren moet gesteld worden.

Van alle *Carludovica*-soorten bleek evenwel de soort van Maracaibo af komstig het snelst te groeien en dus het best voor die cultuur geschikt.

In 1912 waren deze palmen groot genoeg om verdeeld (gescheurd) te worden, zoodat van elke moederplant (stoel) ongeveer een 30-tal kleinere planten konden verkregen worden. Deze methode van vermenigvuldiging gaat veel sneller dan door middel van uitzaaiing.

Den 9 Januari 1910 werden eveneens zaden ontvangen van de *Tonquilla palm*, een andere *Carludovica*soort eveneens door bemiddeling van den landbouwkundige van Curaçao. Deze plantjes waren in 1912 nog erg klein.

Na de reis van den Heer Henriquez naar Portorico ontving de cultuurtuin ~~eveneens zaden van de *Inodes causiarum*~~, de Portorico-hatpalm. Ook deze werden geplant.

Uit nadere particuliere berichten bleek mij, dat nu reeds eenige duizenden planten van de *Carludovica palmata*, palm van Maracaibo, in de secundaire bosschen rondom de stad Paramaribo zijn uitgeplant, waarvan reeds vlechtstroo kon geoogst worden.

Sinds eenige jaren heeft men in de bosschen van Suriname ook de *Mauritius-palm* ontdekt, die daar in groote menigte in het wild voorkomt en die eveneens vlechtstroo, dat buitengewoon licht van gewicht, wel 3 à 4 maal langer dan ons gewoon stroo is, doch rossig van kleur. Voor hoedenvlechten is het geschikt, het is echter de vraag, of de kleur dier hoeden op de hoedenmarkt in New-York of Europa gewild zal zijn.

***

De *theoretische* vraag is hiermede vrij positief beantwoord, dat de cultuur van de palmen, die hoedenstroo leveren, in Suriname zeer goed mogelijk is. Doch met de beantwoording dier vraag alléén is onze industrie nog niet geholpen.

Een tweede vereischte is, dat die *Carludovica-palm* in voldoend aantal, minstens in honderdduizenden exemplaren in de bosschen rondom de stad Paramaribo of in de nabijheid der groote rivieren staat uitgeplant, dat deze palm zich zelf daar vrijuit kan ontwikkelen, voortplanten en verspreiden, zoodat er zelfs bij ruim en geregeld oogsten nooit van uitputting sprake kan zijn. En hiermede is men in Suriname nog slechts voor een klein gedeelte op den goeden weg. En ook dit deel der kwestie is voor Curaçao nog niet veel meer dan een *theoretische* oplossing der kwestie.

Een derde vereischte is, dat er overvloed van gewillige handen in Suriname beschikbaar moet zijn, om op oordeelkundige wijze dat stroo te oogsten en tegen schappelijken prijs te leveren en naar Curaçao te verschepen. En hier hapert er nog veel of liever alles.

Zooals nu reeds gebleken is, is het stroo, zooals het in Suriname geprepareerd wordt, van een uitstekende kwaliteit. Het is prachtig blank van kleur, ongevlekt en in zijn geheel bruikbaar. Nagenoeg niets behoeft er als afval te worden weggeworpen. Het is wel iets te hard en te broos, doch dit is waarschijnlijk hieraan te wijten, dat het *overrijp* geoogst wordt.

Doch zooals het door den *cultuurtuin* wordt geoogst en geprepareerd, kost het zóó duur zelfs in Paramaribo, dat men daar nog voordeeliger het stroo van Curaçao geïmporteerd, met inbegrip der vracht, tot hoeden kan verwerken. Ook zelfs voor den vlechtcursus in Suriname kan de cultuurtuin tot op heden nog niet voldoende hoeveelheid stroo leveren. Ik zelf heb reeds tweemaal telkens twee balen stroo van hier naar Suriname verzonden, dat op den vlechtcursus aldaar gebruikt wordt. In het stadium waarin we nú verkeeren, zijn we dus zóóver gevorderd, dat we juist het omgekeerde bereikt hebben hetgeen de opzet was.

En dat is voor onze kolonie een schrikbarende teleurstelling en ontmoediging.

***

Toch is er hoop. Doch we zullen, naar ik verwacht, nog wel minstens twee jaar geduld moeten hebben, vóór er van Suriname voor ons hulp zal komen opdagen.

Ongeveer 4 à 5 jaar geleden heeft men in Suriname het plan opgevat, om ook daar de hoedenindustrie in te voeren. Velen hebben daarin een gevaarlijke concurrentie gezien voor onze kolonie. Ik heb die vrees niet gedeeld, en deel ze nog niet. Concurrentie is het zeker, doch geen die gevaarlijk voor ons kan worden, of onze industrie zal dooddrukken. De wereld is groot genoeg. En zelfs Suriname met Curaçao samen zullen wel nooit in staat zijn, zelfs de bevolking der Vereenigde Staten van voldoend aantal stroohoeden te voorzien. Dus laten we die vrees maar aan den kant zetten. Bovendien hebben wij onder meer dan één opzicht een grooten voorsprong op Suriname.

Ik heb daarentegen dat plan van Suriname terstond *in ons eigen belang* toegejuicht en aangemoedigd. Een kolonie gelijk Suriname, die leeft van den grooten landbouw, waar caçao, suiker, koffie, balata e. d. de gewone export-artikelen zijn, kan onmogelijk belangstelling voelen voor de cultuur van een palm die stroo levert, waarmede slechts uiterst schrale winsten te maken zijn. Alleen dan wanneer de eigen bevolking voor zijn eigen industrie dat stroo absoluut noodig heeft, bestaat er een gezond motief voor die belangstelling. De cultuur van die stroopalm is daar nu nagenoeg zoover gevorderd, dat deze waarschijnlijk weldra aan zijn eigen lot kan worden overgelaten.

De hoofdzaak is nu, dat de kostbare werkwijze van oogsten en prepareeren, zooals deze van gouvernementswege geschiedde, plaats maakt voor een minder kostbare door een klasse goed afgerichte arbeiders, b.v. door Britsch-Indische koelies, wier contracttijd verstreken is en die zich in de kolonie blijvend vestigen. Voor deze personen kan dit oogsten, prepareeren en verzenden van het vlechtstroo een fatsoenlijke verdienste opleveren, juist omdat Suriname alléén te weinig stroo, doch samen met Curaçao overvloed van materiaal noodig heeft.

Curaçao heeft de kolonie Suriname geholpen door het zijn vlechtsters te leveren, en een deel van onze kennis en ervaring te leeren. Het is nu de beurt aan Suriname zijn belofte in te lossen en ook op even edelmoedige wijze de zusterkolonie Curaçao te helpen, door deze ruim van vlechtstroo te voorzien.

Doch wij mogen niet te veel eischen of te hard oordeelen. Ook Suriname heeft pech gehad. *Het Surinaamsch Vlecht—Comite*, onder zeer hooge, maar weinig deskundige leiding, had zich van het begin af met alles wat de cultuur van de stroopalm, de bereiding van het vlechtmateriaal, en de hoedenvlechtcursus betrof, belast. Doch ik heb steeds den indruk gekregen, dat men wel een mooi luxe en paradepaard, maar geen stevig werkpaard voor dien wagen gespannen heeft, zoodat het gerij van tijd tot tijd in den modder is blijven steken. Het is te hopen, dat de Heer HUIZINGA, de directeur van den Landbouw, die onze kolonie en onze speciale belangen beter kent, ze ook beter zal behartigen dan dit vlechtcomite het gedaan heeft en spoedig onze teleurstelling geheel zal wegnemen.

P. A. EUWENS.

Een Liefdezuster.

Ze was jong.

En ook voor haar had het leven een heel schoone en sterk lokkende zijde. Zooveel wat aangenaam was en mocht genoten worden ook door iemand, die zedig wilde zijn en niet spelen met de gevaren.

Waarom dan ging ze heen naar het klooster en wilde ze wonen in de stilte, — alleen de kalme gezoogens van een maagdelijk betsaan in gestage opoffering smaken?

Daar waren er zoovelen, die het hoofd schudden in medelijden en zeiden: „wat dwaze toch! Zoo jong en zoo schoon, en dan naar 't klooster! In staat om gevierd te worden en aanbeden door duizenden, en dan de blanke bloes van haar even twintig jaren te laten verbleeken in de muffe ziekenzalen der steden, en haar fijne handen ruw te maken door nietig huiselijk werk!"

Maar ze lachte en ging.

Gingen zoo de martelaressen niet ten dood, een lied op de lippen! Ook zij zou sterven aan al haar mooie wenschen; zij zou sterven aan al haar diepe verlangens en slechts één begeerte zou ze groeien laten tot rijpe schoonheid na kalmen bloei, — de begeerte, een bruid te zijn van Hem die hing aan 't kruis en leed in duizend wonden, — die bleek verbloedde aan den schandestam, en het meewarig hoofdschudden moest zien der dwaze Joodsche wijzen.

BOVENWINDSCHE STEMMEN.

XXII.

Zaterdag, 29 Januari, bracht de *Harris* ons naar Saba. Dat was onze laatste tocht naar het onbekende.

Het was een kalme, zonnige dag. De Kapitein bood Monseigneur een gemakkelijken zeestoel aan en plaatste dien tusschen kajuit en reeling; mijn plaats was dus van zelf aangewezen. Ik ging op de kajuit zitten met mijn voeten tegen den rand van 't schip. We voeren als op een Rijnboot, genietend van het heerlijk gezicht op Statius, St. Kitts en Nevis. De drie vulcanen verheven zich bijna even hoog uit de zee en vormden als een aaneenge sloten halve cirkel. Het frissche groen met groote verscheidenheid in tinten, de wolken dik hangend boven de kraters, de witte huizen van St. Eustatius, het bood een kleurschakeering als in een prachtig panorama, waaraan we niet uitgekeken kwamen.

Op dezen tocht genoten we nu eens echt van onze zeilvaart. 't Ging alles zoo zacht, glijdend over het water, er was bijna geen beweging in 't schip. Zoo iets doet men werkelijk voor zijn pleizier. We misten de zonnetent niet, want de wolken temperden den zonnegloed, de blauwe bril de schittering van het water.

Wat is een berglandschap toch schoon, wat een rijke afwisseling in kleuren en lijnen! En dan, het heerlijke vooruitzicht, dat de reis kort zou zijn en we voor twaalven wel op Saba wezen zouden! Om negen uur waren we scheep gegaan. Toen St. Eustatius langzamerhand wegdook in nevelen, verrees de Sabakegel in volle grootheid voor ons oog.

We staarden nu recht voor ons uit om volop te genieten van het meer en meer los komen der rotsen. Alles werd scherper omlijnd, we zagen hoogten en diepten, onderscheidden reeds huizen en wegen, begonnen ons reeds te oriënteeren.

Om op zij te kunnen landen, moesten we echter een weinig uit het stille vaarwater, achter Saba's rots gevormd, en kregen de volle golven tegen het schip. Het kalme genot was voorbij, de wind kwam opzetten en met den wind de regen. Hals over kop doken we in de kajuit, hondenhokken waren er niet op de *Harris*.

Gelukkig was het slechts een voorbijgaande vlaag en konden we na een kwartier weer boven komen.

Ongenaakbaar stond nu de steile rots vlak voor ons.

Hoe we daar aan land moesten, begreep ik niet; nergens was een inham of kloof te bespeuren. Veel had ik gehoord van het landen op Saba, maar ik kon dat niet in overeenstemming brengen met de werkelijkheid. Ik wist, dat de rappe Sabaneezen ons af moesten halen met een roeibootje; dat er dan een herhaling volgen zou van ons aan boord gaan op de *Lijfeld* van Marigot, maar nu er af in plaats van er op; dat de roeiers met de deining der golven het bootje op het strand zouden gooien, waar het opgevangen moest worden door de strandlui.

Maar ik zag er geen gat in. Overal stond de rotswand loodrecht in zee, de helling begon eerst een paar Meter boven het water.

Dat werd me te kras en ik dacht al, dat het grapje veel erger zou zijn, dan ik me had voorgesteld. Eindelijk na een kromming zie ik toch zoo iets van een strand, nog geen twintig Meter lang. Het was een inham vol rotsen en steenen, die boven het water uitstaken. Dat beloofde dus veel. En ja, langs het bergpad zagen we Frater *Radulphus* te paard en verschillende meisjes en jongens te voet. Die kwamen ons afhalen, dat was duidelijk. Aan het strand onderscheidden we nu ook een heele troep mannen bezig met de bootjes te laden en in zee te duwen. We kregen een voorspel, hoe het met ons gaan zou.

De Havenmeester kwam al spoedig met een sloep langs zij en noodigde ons uit over te stappen. We waren aan de Ladderbaai. Een steiger is er niet, ook zelfs geen boei, en voor ankeren is het water te diep. De zeilen werden gereefd en we dreven zachtkens verder, de roeiboot naast ons.

We schenen het erg te treffen; er was niet de minste deining en het overstappen ging heel gewoon.

Gek, dat het je tegenvalt, als er niets bijzonders gebeurt! De Havenmeester verzekerde, dat zulk een kalme zee tot de hooge uitzonderingen behoorde.

Of we nu ook gewoon naar wal konden roeien, informeerden we verder.

Neen, dat ging niet. Het water blijft diep tot dicht onder het strand, maar dan ligt er een opeenhooping van steenen, waar de boot onmogelijk overheen kan. De mannen pakken het bootje beet en sjorren het over de rolsteenen naar het droge, daar eerst kan men uitstappen.

In spanning wachtten we de dingen die komen zouden, zagen ons plotseling omringd door stoere kerels, die het bootje als wegdroegen uit de zee. Die gelijktijdige aanpak, gaf een ongewonen stoot, dat was alles. Reeds tilden ze ons de boot uit.

Daar stonden we aan den voet van Saba's rots, te midden van bootjes, kisten, koffers, pakken, tonnen en balen, met druk af- en aanloopende menschen met valiezen en reisdekens.

Daar de *Harris* nergens kon ankeren, omdat er geen steiger is en ook zelfs geen boei, moesten de reizigers, die mee wilden, onmiddellijk aan boord komen en alle bagage tegelijkertijd mee nemen. De schoener laveerde zoo'n beetje op en neer en trachtte bij honk te blijven, wat bij veel wind en ruwe zee niet altijd gemakkelijk gaat, maar nu tamelijk wel gelukte.

Een flinke boei zou hier van zoo'n groot nut zijn!

Maar daarover later.

Alleraardigst was deze groote bedrijvigheid aan dat kleine strand. Het ging alles zoo vlug en vlot van de hand, dat heel de drukte nog geen tien minuten duurde.

Het was een tafreeltje om uit te schilderen en gaf heel nieuwe indrukken.

Wat een rijzige kerels, die Sabaneezen, en welk een krachtmenschen! Met het grootste gemak huppelen ze de steenen trap op en af, terwijl ze

Een bruid van Hem, die alles voor allen was, die droeg een doornenkroon en de schoonheid zijner leden liet stuk slaan om de liefde tot de menschen. Ze droeg het klein en bitter kruis Hem na.

Want het was geen zoetheid steeds wat ze vond, maar de eisch van dappere onthechting. Ze moest proeven den bitteren beker van versterving, en ze werd zoo'n stille, zoo'n vroolijke, zoo'n moedige en alles kunnende Zuster van Liefde, die de schoonheid der Roomsche leer dragen in hun zachte handen en blijde oogen, en de goedheid van een Moeder doen schijnen over droevige en troostelooze zielen.

Ze sprak haar zieken beter, en lachte, dat ze de pijn vergaten. Haar handen verbonden zoo kalm en zoo lenigend; ze waakte des nachts en zorgde als een moeder voor de zieken haar toevertrouwd, en een blik van haar oog, een lachend dreigen van haar vinger was genoeg, om gehoorzaamd te worden. Nu kende haar niemand, dan de weinigen, die ze verpleegde, en enkelen, die ze verzorgd had. Maar zoo spoedig vergaten ook zij.

Tot in de stilte van haar leven door drong het rumoer van angstige harten; toen ze 't hoorde komen als een storm van verre en de boomen zag buigen en de halmen zag neerslaan onder dien storm van smart: oorlog!

Hoort! de kanonnen grommen!

Hoort het rumoer der rennende paarden over de straatsteenen, hoe de wagens rammelen, de hoeven kletteren op de keien, de stappen dreunen, dicht en zwaar en daarboven bruist het lied van den strijd.

Angst, smart, lijden, droefheid rondom. Daar kermen er duizenden op de zengende velden en rood is hun wonde en dorstig hun mond. Hun koortsige hoofden ijlen over vrouw en moeder, hun stervende handen beklauwen den grond, hun scherpe pijnen verbleeken hun wangen.

Daar gaan door de straten vrouwen in wijde kleeren, in zwarte en witte gewaden, het hoofd gesluierd, de oogen terneer.

Haastig gaan de handen bij 't nieuwe werk.

Niemand, die ze kent, enkelen ontblooten het hoofd en fluisteren: „de Zusters gaan naar het slagveld. God dank;" — en enkelen zien nog spottend op die maagden vol moed, wijl ze den durf des levens niet bezaten en gingen zich wijden aan 't werk der zieken.

Zij gaan hun weg. Zij dragen met zich het kruis Zij gaan, waar de granaten bersten en de ledematen stuk scheuren tot bloedige vleeschklompen.

En als zij vallen? Dan zullen zij zeggen hetzelfde woord, waarmee zij verlof ontvingen te gaan naar de velden des doods: Deo gratias, „God zij dank."

Het kleine zusterke is dapper als geen andere.

Hoe dikwijls werd ze al gewaarschuwd door goedmeenende officieren, die eindelijk inzien, dat er wel levensmoed schuilt in die onnoozele nonnekes: „Zuster, voorzichtig, daar is gevaar......"

„Anders zouden ze ginds zoo niet vallen" zegt ze lachend en gaat en doet zoo stil haar plicht, of ze door de gangen van haar klooster wandelt.

Daar berst een granaat......

Ze voelt een schok, een warmte aan haar schouder, een felle pijn...... dan weet ze niets meer......

Ze ontwaakt in een hospitaal, ziet dokters om haar heen; daar komt een generaal, hij salueert haar en spelt op haar borst het kruis van eer en moed......

Zij genas, maar kan haar goede zieken niet helpen. Nog is ze zwak, maar ze gaat langs de bedden der gewonde soldaten, troost ze en verhaalt van den strijd en prijst hun moed; en zij lachen, wijzen op het kruis op haar borst, en zij gaat blozend verder......

De schildwacht bij de deur slaat aan, staat in postuur. Daar komt een kapitein en bezoekt zijn dapperen. Hij heeft een schoonen ruiker in de hand, zooeven hem aangeboden om zijn fieren moed bij een bekend feit. Hij ziet de zuster, groet even, buigend. Dan bemerkt hij het kruis op haar borst, het kruis van moed en eer.

Hij zet zich in postuur, salueert de Zuster, die bloost en lachend nijgt. Dan komt de krijger op haar toe en vraagt als een gunst haar zijn bloemen te mogen aanbieden.

Nog donkerder wordt de blos der Zuster.

De kapitein dringt aan......

Daar komt een andere zuster: „Neem me niet kwalijk, kapitein, de Zuster kan uw bloemen niet aannemen, ze heeft bei haar armen verloren bij haar liefdedienst."

De officier staat verstomd......

„Neem ze dan voor haar, Zuster." Nogmaals salueert hij en gaat bewogen heen, terwijl den gewonden strijders rondom de tranen in de oogen staan.

„......Wat wilt ge, dat met die bloemen gebeurt" vraagt haar de Zuster.

„Deel ze rond; zij hebben ze meer verdiend dan ik," zegt ze zacht en doelt op haar gewonde moedige mannen.

Weer gaat ze haar gang langs de bedden en vertelt van den krijg der makkers in den vreemde.

De Volksstem.

Hoe de Franschen Metz gadeslaan.

In de „Yorkshire Observer", beschrijft de oorlogscorrespondent aan het Fransche front, Warner Allen, een der vooruitgeschoven posten, die het dichtst bij Metz is gelegen. Hij zegt o. a.:

Op de heuvelen aan de Moezel is een zekere observatiepost, vanwaar de Duitsche vesting Metz met het bloote oog duidelijk te zien is. Zij is slechts 10 mijlen van daar verwijderd en de Fransche waarnemers kunnen alles zien wat er in het groote versterkte kamp, dat de uiterste voorpost van het Duitsche rijk uitmaakt, gebeurt.

Tusschen Metz en de Franschen ligt het Duitsche vliegkamp van Frescati. Op den eersten blik zou men het met zijn lange rijen grauwe vliegmachineloodsen, voor een brug of viaduct kunnen houden. Ziet men dan echter een aeroplane daar neerdalen in een der loodsen bergen, dan is die dwaling spoedig hersteld.

Motorvrachtwagens rijden in groot aantal naar alle richtingen en de toeschouwer krijgt een indruk van de levendige bedrijvigheid, die daar heerscht. Achter het vliegpark ziet men het zoo dikwijls in de communiqué's genoemd station de Gare de Sablons.

Van militair standpunt beschouwd, is niets zoo belangwekkend in wat Metz te zien geeft, als de witte rookwolken der aankomende treinen die ongetwijfeld gevuld zijn met soldaten, munitie en proviand. Men kan ze tusschen de huizen zien rijden en het zou niet moeilijk vallen, de aankomst- en vertreklijsten van Metz te controleeren.

Een ding is zeker — de Franschen weten heel precies alles wat er in de vroegere hoofdstad van Lotharingen gebeurt. Als de vijand eens den een of anderen dag al de heuvelen rond Metz gaat beschieten, dan zou hij daar een massa munitie op kunnen verknoeien.

Een waarnemingspost als deze kan door het zwaarste projectiel niet geraakt worden, want zij ligt tien meter en meer onder den grond. Het is een wonderwerk van mijnwerkerskunst dat men door diepe tunnels, welke bij een volkomen veilige plaats beginnen, bereikt.

De waarnemingsposten en de verzamelplaatsen voor de reserve in Lotharingen zijn nog dieper ingegraven en er is nog geen kanon uitgevonden, dat eenig kwaad zou kunnen berokkenen aan de reservetroepen die vlak achter de gevechtslinie worden gereed gehouden. Er zouden duizenden projectielen naar deze nieuwe schuilplaatsen kunnen geslingerd worden om ook maar de geringste schade aan te richten.

Toen wij weder uit den tunnel in het daglicht kwamen vonden wij een groepje „poilus" bezig voetbal te spelen, welk spel steeds meer beoefenaars vindt in het Fransche leger.

De laatste vlucht van Immelmann.

Van het Westelijk front wordt over de laatste vlucht van den bekenden Duitschen vlieger Immelmann aan de „Frankf. Ztg." geschreven:

Lang genoeg had het uit donkere wolken geregend, doch nu was weder een blauw plekje aan den hemel zichtbaar. En bijna tegelijkertijd verschenen ook de vliegers weder in de lucht. Een escader van zes Engelsche vliegers vloog boven onze linies. Witte wolkjes dansten rond hen. Doch de Engelschen kwamen nader en zochten een doel voor hun bommen.

Daar schiet bij ons een vliegmachine in de hoogte, steil, steil. In een pauze van ademlooze spanning heeft hij reeds de hoogte der vijandelijke vliegtuigen beklommen. Ongetwijfeld zal er gestreden worden. Maar nauwelijks hebben de zes Engelschen den eenen Duitscher gezien, of zij stuiven in wilde vlucht uiteen als een schaar angstige hoenders bij het naderen van een vreemden vogel. Met de volle kracht hunner motoren vluchten de zes Engelschen voor den eenen Duitscher. Zij hebben hun gevaarlijken tegenstander, dien zij den „adelaar van Rijssel" noemen, herkend: Immelmann.

Dat gebeurde Zaterdagmiddag.

Zondagavond was de hemel boven ons front geheel bezaaid met de helle bommen en sharpnels. Onze afweerkanonnen versperden den vijandelijken vliegers den weg naar de Duitsche zône en poogden hun bovendien den terugweg af te snijden. Iedereen stond op straat, soldaten en Franschen naast elkaar. Iemand zei: „Immelmann zal er ook wel bij zijn!"

Ja, werkelijk, Immelmann was opgestegen en later vernamen wij door het communiqué het resultaat: Twee Engelsche vliegmachines neergeschoten.

Doch veel vroeger wisten wij reeds dat Immelmann niet teruggekeerd was. Onder de verpletterende vliegmachine had men den doode gevonden.

Het staat vast, dat hij ook dien avond als onoverwonnene kon terugkeeren. Geen vijandelijke kogel had den „adelaar van Rijssel" getroffen.

Diep en donker waren den volgenden dag de wolken. Het was, alsof het firmament treurde om een zijner lievelingen, die de zon van zoo nabij hadden mogen aanschouwen. Wij echter verzamelden rozen, rozen in ongekende hoeveelheid, met een verkwistende pracht. Ieder onzer zond of bracht rozen naar de Rue d'Arras, waar het stoffelijk overschot van den koenen vlieger in het Beiersche lazaret op een praalbed lag. Rozen stapelden zich op op zijn gebroken lichaam en vergezelden hem naar het Duitsche vaderland, voor hetwelk hij alles gegeven heeft en dat hem nooit vergeten zal.

***

Een van Immelmann's kameraden heeft aan zijn ouders, te Berlijn een brief geschreven waarin hij den doodelijken val van den beroemden vlieger beschrijft.

Het gebeurde in een luchtgevecht waarin twee Fokkertoestellen tegen drie Engelsche en Fransche tweedekkers vochten. Terwijl in de lucht het geweld der machinegeweren ratelde, zag schrijver hoe de eene Fokker een tweedekker tot dalen noodzaakte terwijl echter het Duitsche vliegtuig ook zeer zonderling duikelende bewegingen maakte. Het richt zich eerst kaarsrecht op, begint dan te fladderen, zakt, sneller, steeds sneller, richt zich met een plotselingen ruk weer op en slaat dan plotseling over den kop. Het staartstuk breekt van de draagvlakken en valt naar beneden, een vleugel laat los en met een onheilspellend fluitend geruisch en met een doffen slag stort het vliegtuig, na meermalen omgeslagen te zijn, uit een hoogte van 2000 M. ter aarde. De motor was diep in den grond geslagen, den bestuurder begravend.

Onder de soldaten ontstaat eerst een twist, wanneer er een meent, dat het een Duitscher is. Middelerwijl wordt onder toezicht van officieren de motor opgetild en het lijk onderzocht. Allerlei gissingen doen de ronde. Eindelijk heeft men de lederen jas geopend en vindt eerst den Pour le Mérite. Immelmann, Böcke? Plotseling ontstaat angstwekkende stilte. Dan vindt men het ijzeren kruis en ten slotte het merkteeken in het linnen M. I. „Onze arme Immelmann" zegt een hooggeplaatst officier.

Ingezonden.

Operation at St. Rose Hospital St. Martin. N. P.

GRAND SUCCESS.

To the Editor of the Amigo di Curaçao.

Allow me just space enough in your paper to tell a little of my successful operation.

For many years I have been suffering from what is called: enlargement or dilation of the stomach.

I have had several severe attacks, but got over them after a short period — still to suffer much inconveniences after eating, every day.

In December last I was again seriously attacked, which means that everything taken, rotted in the stomach and caused vomiting of the rotten substance, followed by basins of water, thus reducing me to a mere shadow of my former-self.

On the arrival here of a docter from the British island St. Kitts, by my request, our doctor A. Shaw called a consultation, the result of which was that an operation on the stomach was the only thing to save my life, as there was no hope of living beyond six or eight months.

I then had no other alternative but to agree with the proposition — a proposition offered by docter Shaw already in the past.

On the morning of July 6th the operation was performed by our doctor Carl A. Shaw assisted by the Rev. Sister Agatha, en her Assistents.

The operation, as I was told, lasted about two hours.

The nature of the operation, as far as I am able to explain, was the making of a hole in a part of the stomach and connecting it to a certain intestine by three or four rows of stitching, an operation considered to be a masterpiece of surgery and a similar not yet being performed in any of the Windward or Leward islands.

The operation is a big success; due in a great measure to the untiring zeal in the nursing of the blessed Sisters of the St. Rose hospital, from which I go forth on Thursday 27 inst; a new man.

May God bless St. Rose hospital, Dr. C. A. Shaw and the Rev. Sisters.

Much obliged.

Th. Armanie.

Philipsburg, St. Martin.

DE OORLOG.

Volgens Engelsche en Russische berichten maken de Duitsche troepen zich gereed Kovel en Lemberg te ontruimen, welke steden dan spoedig door de Russen opnieuw bezet zullen worden.

De Russen blijven vorderingen maken en ontmoeten niet dien tegenstand, welke men daar verwachten zou. Dat is ons een bewijs, dat voor den Duitscher nog altijd de zwaarte van den strijd ligt aan het Westerfront. Werkelijk zien wij dan ook, dat het gevecht om Verdun, nadat het Groot Offensief der Geallieerden reeds een maand lang begonnen werd, niet is opgegeven en alleen maar wat verminderd. De Duitschers waagden zich zelfs tot een tegenaanval, en hadden soms een tijdelijk succes. Ten slotte echter liep het hun tegen en verloren zij van 1-3 Augustus 1100 man.

In het Noorden van Frankrijk gaan de Engelschen en Franschen vooruit, doch met moeite. Voor het eerst werd dezer dagen Peronne in de telegrammen genoemd en Beaupaum, de twee eindpunten van de Engelsche en Fransche aanvalslinie.

Alle begin is moeilijk, zullen we maar denken, maar voor een buitenstaander werd er in een maand tijds niet heel veel bereikt door het Groot Offensief. De Engelsche beweren, dat men niet moet zien naar terreinwinst, maar naar de beweging der legers. Van dien kant beschouwd hebben ze het Offensief een maand vol kunnen houden, ofschoon er toch wel oogenblikken waren, dat men dacht, dat de Duitschers het offensief hadden overgenomen. Over het algemeen genomen blijft echter de groote beweging ten gunste van de Geallieerden.

Ook in den Balkan begint het lieve leventje opnieuw. De Grieken laten den Geallieerden vrij spel, maar doen nog niet mee, evenmin als de Roemeenen.

De Engelsche kust werd weer eens door zeppelins en vliegtuigen bezocht en bebomd. Dat is zeker om den schrik er in te houden.

'n kist van een Kubieken Meter, op hun hoofd balanceeren. Die steenen trap is het einde van het bergpad, dat zonder trap te steil zou eindigen, of te veel in de hoogte zou blijven. Maar ik bleef stilletjes beneden aan den trap wachten tot ik een paar flinke kerels op me af zag komen. Met het grootste vertrouwen zag ik naar hen op en gaf me veilig aan hen over.

U moet dan weten, Lezer, dat ik meer dan genoeg had van het trapjenklimmen te paard. Op St. Barths had ik leergeld betaald; daar had men mij telkens aangemoedigd met de verzekering, dat het nog niets was, vergeleken bij wat me op Saba wachtte.

Uit voorzichtigheid had ik Pastoor de Groen geschreven voor mij een draagstoel gereed te houden. Het maakte mij niets uit, dat men mij uitlachte, omdat ik tegen alle gebruiken inging. Mannen gingen te paard of te voet, vrouwen werden gedragen.

Ja, dat zag ik, maar heel anders dan ik gevraagd had om het mij te doen. De vrouwen rustten op den schouder van haar drager en leunden met haar armen op diens hoofd; in bijna rechte houding dus, met het gezicht naar den berg en den rug naar den afgrond.

Heel practisch, en heel gemakkelijk, naar het scheen, voor den drager.

Mijn draagstoel kwam mij echter nog veel gemakkelijker voor.

Aan den voet van den steenen trap, met ± 30 breede treden in de rots uitgehouwen, stond een gewone wipstoel, waaraan twee draagboomen bevestigd.

De mannen keken me eens aan, alsof ze wilden weten, hoe zwaar ik was. Ze waren maar met ze'n tweeën, en het was eigenlijk het werk van vier personen. Om moeilijkheden te voorkomen zette ik me maar spoedig neer en sloeg mijn beenen over de boomen.

Een koninklijke statiekaros kan niet regelmatiger wiegen tusschen haar leeren riemen, dan ik het deed in mijn wipstoel, gedragen door veerkrachtige Sabaneezen.

Maar 't vrachtje viel hun niks mee. Toen we op vlak terrein kwamen, zetten ze den stoel neer om een oogenblik te rusten. Ik begreep den geheimen wenk en hun stil verlangen, en legde den afstand tot den volgenden trap te voet af. Een politiek protest volgde. Het was niet hun bedoeling geweest mij te laten loopen. Ze waren jong en sterk.

Daar twijfelde ik volstrekt niet aan; 't eene kon ik zien, en 't andere ondervond ik, toen ze me weer een paar honderd treden de hoogte op droegen.

De *Bottom* ligt 800 voet hoog, 't was dus een heele klim langs dien trapweg.

Aardig was het te zien, hoe anderen dat traject te paard aflegden.

In Europa en Amerika vertoonen ze in het Circus een trappenloopend paard als summum van paardendressuur. Maar op Saba ziet ge de paarden in volle vrijheid gedresseerd! *Barnum en Bailey* haalt er niet bij!! Er of ge nu paard kunt rijden of niet, als ge op Saba komt wordt het als de gewoonste zaak der wereld beschouwd, dat ge een kunstenmakend – trappenloopend paard berijdt. Besturen is, gelukkig, niet noodig; er is maar één weg, de trap. Van nature loopt het paard daar zigzag op. De ruiter moet maar zorgen in het zadel te blijven, en niet af te glijden langs het hellend vlak. Zijsprongen kan het paard niet maken, want het ziet altijd op zij een berg, waartegen het zijn neus stoot, of een afgrond waarvan het den bodem niet peilen kan; of allebei: aan weerszijden bergen, of aan beide kanten afgrond. Het natuurlijk instinct, bedacht op zelfbehoud, bestuurt hier het dier, de ruiter kan alle aandacht aan zich zelf wijden. En dat is hoognoodig ook. De treden der bergtrap zijn heelemaal niet van gelijke afmetingen. Dan eens loopt het paard bijna even makkelijk als op een gelijken weg, dan weer staat hij bijna op zijn achterpooten om den hoogen steenklomp op te springen, die dienst doet als traptrede.

Het genie van den mensch is toch vindingrijk! Heel voorzichtig werd bij die hooge opstappen een kleine steen als bemiddelaar neergelegd, juist groot genoeg om den voet er even op te kunnen zetten en de groote hoogte te breken. Het paard kan daar niet over struikelen, omdat die steen te klein is en te dicht bij de trede ligt.

Toen ik de ruiters daar zag balanceeren op het gladde zadel van hun wippend, springend paard, ging ik nog makkelijker in mijn stoel zitten, en kon nog beter den mannenmoed van anderen bewonderen. Het jonge volkje van Saba sprong en danste om ons heen en scheen niet de minste vermoeienis te kennen. Toch was het soms gloeiend heet in dien bergpas; 't was midden op den dag tusschen twaalf en een.

Hoe lang we over dien oprit en opdracht gedaan hebben, weet ik niet. Toen we in het stadje aankwamen, steeg ik uit mijn draagstoel en ging te voet verder langs de smalle paadjes, de eigenlijke straten der stad.

Nieuw en vreemd was ook hier weer de indruk. De *Bottom* is de bodem van den vroegeren krater, waarvan één wand instortte en de andere nog omhoog staat. De oppervlakte van dit kraterdal is betrekkelijk klein. De lengte is een kwartier gaans lang, de breedte vraagt 'n minuut of vijf.

Bewonderend keek ik rond in deze tuinstad, waar alle huizen pronken in hun eigen rozengaarde. De tuinen grenzen zoodoende aan elkander, maar de huizen niet. Wat een bloemenweelde, welk een rijke rozenschat! Bewonderend keek ik rond naar de lieve huisjes. Nergens armoedige krotten of hutten, maar overal vriendelijke, net onderhouden woningen. Een jonge Sabanees genoot van mijn bewondering en vroeg: „Kom je vanacht nog op?"

En als verklaring voegde hij er aan toe: „Boven de huizen is meer mooier". Dit Hollandsch vertalend begreep ik het.

Wordt vervolgd.

Pr. fr. R. J. C. Wahlen.

Berichten uit de Kolonie.

Kerkelijke Berichten.

Mgr. J. C. Meeuwissen. ✝

In den avond van 29 Juni ll. is in het O. L. Vrouwegasthuis te Amsterdam overleden Mgr. J. C. Meeuwissen, oud-Apostolisch Vicaris van Suriname en titulair-Bisschop van Prusa.

Op 3 Maart 1907 te Amsterdam met de bisschoppelijke waardigheid bekleed toog Mgr. Meeuwissen al heel spoedig naar Suriname, waar hij den 1 Juli zijn blijde inkomst binnen Paramaribo vierde. Het tropische klimaat was doodend voor den 60 jarigen Bisschop. Mgr. Meeuwissen keerde spoedig naar het vaderland terug.

Mgr. Jacobus Cornelius Meeuwissen werd den 15en Aug 1847 te Oud-Gastel in Noord-Brabant geboren. Na het voltooien zijner humaniora te Hoogstraten (België) legde hij zijn religieuze beloften af te St. Truiden, in 1868. In 1873 ontving hij de Priesterwijding in het klooster te Wittem, daarna was hij eenige jaren als professor werkzaam aan het Juvenaat der Paters Redemptoristen te Roermond, tot dat hij in Mei 1876 voor het Missionarisleven in Nederland werd geroepen. Hij was drie jaren rector te Rozendaal en 4 jaren te Rotterdam.

R. I. P.

**

De vertegenwoordigers van alle Paters Dominikanen, uit de verschillende streken der wereld te Freiburg in Zwitserland in Generaal Kapittel vereenigd, hebben Donderdag 3 Augustus ll. den Hoogeerw. Pater LUDOVICUS THEISSLING, S. Theol. Magister, tot Algemeene Overste der geheele Orde gekozen.

De nieuwe Pater Generaal der Dominikanen is ook op Curaçao geen onbekende. Met verschillende hooge zendingen belast voor Noord- en Zuid-Amerika heeft de Hoogeerw. Pater THEISSLING Curaçao een paar maal bezocht.

Dat een Nederlander gekozen werd tot Generaal der Predikheeren-orde zal wel een unicum zijn in de geschiedenis.

Pater THEISSLING heeft het buitengewoon voorrecht een groot gedeelte der Orde door persoonlijke waarneming te kennen. ZHEW. werd in de laatste jaren herhaaldelijk belast met de kerkelijke visitatie in Duitschland, Oostenrijk, Rusland, Curaçao, Portorico, Venezuela, Colombia, Peru en Chili, en bekleedde vroeger als Provinciaal of Definitor de hoofdkloosters van België, Frankrijk, Spanje, en Engeland. In de geheele Orde was Z.H.E.W. algemeen bekend. De nieuwe Generaal is betrekkelijk nog jong, hij bereikte dit jaar den zestigjarigen leeftijd.

**

Wegens het houden van de Geestelijke Afzondering zal Z D. H. Mgr. VUYLSTEKE geheel de volgende week uitstedig zijn, en het bestuur van het Vicariaat door den Hoogeerw. Pater Vicaris WOLSKY worden waargenomen.

Draadlooze Telegrafie

Een goede maatregel werd weder getroffen, zeer in het belang van het Publiek. Ons werd mede gedeeld; dat aan de vlaggenstok welke op een der masten van de D. T. staat, de paketvlag geheschen zal worden zoodra de paketschoener „Estelle" op Bonaire arriveert, afkomstig van de Bovenwindsche eilanden.

Ook zal genoemde vlag geheschen worden, als het schip van Aruba vertrekt met bestemming naar Curaçao.

Examen.

De Familie L. v. d. Veen Zeppenfeldt mocht Zaterdag het blijde bericht ontvangen, dat de student DELFINUS geslaagd is voor eindexamen handelsschool te Nijmegen (Canisius-College) van waar hij zijn studiën aan de Nederlandsche Handelshoogeschool te Rotterdam gaat voortzetten.

Onze gelukwenschen aan den Student en diens geachte Familie.

Hoofdcursus der Hoedenvlechterij.

Donderdag 3 Augustus, was het tien jaar geleden, dat de Curaçaosche Maatschappij van Landbouw een hoedenvlecht-cursus opende op Pietermaai.

Onder de bekwame leiding van den volijverigen Heer H. J COHEN HENRIQUEZ heeft zich deze cursus ontwikkeld tot een normaalschool voor de vlechtsters, waar de leermeesteressen in het vlechten hare opleiding ontvingen. Van hieruit ook werd er leiding gegeven aan de heele industrie.

In de tien jaren, dat de Heer HENRIQUEZ de leiding op zich nam heeft de hoedenvlechterij zich prachtig ontwikkeld en telt nu hare scholen in alle districten van Curaçao en op alle eilanden der Kolonie.

De vlechtsters en leerlingen van den Cursus op Pietermaai maakten van het tienjarig bestaan harer school gebruik om hun Leider, den Heer H. J. COHEN HENRIQUEZ, dankbaar te huldigen.

Er werd gezongen in het feestelijk versierde lokaal, geredevoerd, verzen gezegd en een cadeau aangeboden.

Die hulde was ten volle verdiend. Zonder de bemoeiingen van den Heer HENRIQUEZ zou de vlechtindustrie zich nooit zoo algemeen, en zoo methodisch ontwikkeld hebben. Van zijn toewijding verwachten wij nog veel grootere dingen. We zijn nog niet waar we wezen moeten.

De dankbare hoogschatting van zijn arbeid zal zeer zeker hem een aansporing zijn, de groote moeilijkheid aan de verdere ontwikkeling der hoedenvlechtindustrie verbonden niet te tellen en onverdroten voort te gaan het goede te bevorderen.

Dankbaar voor het reeds verkregene, wenschen wij den Heer HENRIQUEZ een nog grooter succes.

De „Estelle."

Deze Paketschoener vertrok Dinsdagmorgen naar Aruba en kwam daar in den avond van denzelfden dag aan. Bij het binnenvaren van de Paardenbaai liep het schip vast en bleef ook den heelen volgenden dag nog vastzitten, ofschoon alle vracht en ballast reeds gelost was om het wat lichter te maken.

Dit ongeval roept weer eens de aandacht wakker voor de verbetering van de Paardenbaai op Aruba. Wegens de verschillende ondiepten moeten binnenvarende schepen heel wat kronkelingen maken door verschillende boeien aangegeven. Die boeien zijn bij donkeren avond bijna niet te zien. Algemeen is het bekend, dat de invaart op Aruba zeer lastig is.

De uitdieping dezer baai zal wel moeten wachten op den afloop der werkzaamheden aan de Curaçaosche haven. Eerder kan de zandzuiger hier niet gemist worden. Maar wel kon men alvast zorgen, dat de boeien helder wit gehouden worden en des avonds, als er een schip wordt verwacht, zoo als bij de Paket het geval was, van lichten worden voorzien.

De *Estelle* versperde den uitgang van de haven, de vertrekkende schepen moesten over het Lagoen zee kiezen.

Vrijdagmiddag 3 uur is de Estelle weer naar Curaçao kunnen vertrekken.

Boletin Comercial.

Deze geachte Collega opende Dinsdag 1 Aug. zijn negenden Jaargang. Met groote belangstelling zien wij het streven van den onvermoeiden Redacteur om zijn courant, het eenige Dagblad van Curaçao, zoo belangrijk mogelijk te maken.

Van harte wenschen we hem het beste succes en volhardenden moed om zijn zwaren arbeid *con amore* voort te zetten.

Ons Stoombootje.

We hooren maar niets meer van onze stoomverbinding. Ook niet, of men soms een motor-schoener krijgen kan.

Daar zullen we toch wel vooreerst op aangewezen zijn, daar de stoombootjes overal zeer gezocht zijn en hooge huur- en vrachtprijzen maken.

De Noorsche *Grove* bijvoorbeeld, die hier met hout voor MADURO & SONS aankwam kost aan huurgeld 30 dollar per uur of 720 dollar per dag.

Dat kan de Kolonie natuurlijk nooit betalen.

Maar een motorschoener?

Is daar niet aan te komen?

Die kan desnoods geheel nieuw voor ons gebouwd worden op eigen werf.

We bouwen hier wel lichters van 700 en 900 ton!

Groote brand te New-York.

Zondag ll. 30 Juni heeft er een geweldige ontploffing plaats gehad op Black Tom-eiland in de haven van New-York. Niet minder dan 200 wagons met amunitie geladen zijn ontploft en verbrand. De wijken in de buurt hebben allen veel geleden. Twee gasthuizen op Ellis-eiland werden vernield, en het groote Administratie gebouw stortte in. Van het Vrijheidsbeeld werden verschillende ijzeren staven en platen verbogen. Zeer veel mannen van de brandweer kwamen om, meer dan 100 moesten er in de hospitalen worden opgenomen.

Er zijn onder de gewone burgers 56 dooden, 153 zwaar gewond en 325 licht.

De Onderzeeërs.

De tweede Duitsche handelsonderzeeër BREMEN werd door de Engelschen op zijn tocht naar New-York opgepikt en naar een der havens van Canada gebracht. Toch is een paar dagen later de DEUTSCHLAND weer naar het Vaderland terruggekeerd, nadat hij vruchteloos bij Amerika een poging had gedaan tot vrijgeleide.

Kinderverlamming.

Een hevige epidemie heerscht te New-York onder de kinderen, de verlamming. In een paar weken tijds werden 2.446 gevallen opgegeven, waarvan 487 met doodelijken afloop. Er bestaat groot gevaar, dat deze vreemde ziekte zich verder uit zal breiden, daar vele families, wegens de ondragelijke hitte, New-York ontvluchtten. Er kwamen reeds gevallen voor in Canada en Cuba. Misschien, dat de Amerikaansche Families ook elders in de Antillen haar gewoon zomerverblijf hebben opgezocht.

Caveant Consules.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen van de Heeren JAMES EN HENRY JONES No. 6 van *America Latina.*

Auto.

Curaçao wordt het automobielen land bij uitstek. Reeds tellen we No. 95. En nog meerdere zijn op komst.

Marktbericht van den Curaçaoschen Handelsbond.

Van 4 Augustus 1916.

AARDNOTEN (Pindas) per KG.	—
ZOUT per vat van 180 K.G.	f 0.80
DIVIDIVI per K,G.	„ 0.07½
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„ 0.40
id. per KG. 2e kw.	„ 0.80
HUIDEN per K.G.	„ 0.80
GEITENVELLEN per K.G.	„ 1.50
WOL per K.G.	, 0,23
SCHAPENVELLEN per stuk	„ 0.55
BEENDEREN per K.G.	„ 0.02
RECINUS-ZAAD per K.G.	„ 0.05
STROOHOEDEN (hipijapa).	
Kwaliteit No, 1 per dozijn	„ 8,25
„ „ 1 (gebleekt) „ „	„ 8.87½
„ „ 2 „ „	„ 4.50
„ „ 3 „	„ 6.12
„ „ 3 „ „	„ 6.80
„ „ 4 „ „	„ 7
„ „ 5 „ „ OLA	„
„ „ 6 „ „	„ 8
„ „ 7 „ „	„ 9
„ „ 8 „ „ OLA	„ 7.20
„ „ 9 „ „	„ 12.50
„ „ 10 „ „ OLA	„
„ „ 11 „ „	„
„ „ 12 „ „ OLA	„
„ „ 13 „ „	„
„ „ 14 „ „ OLA	„
„ „ 15 „ „	„
„ 1 van 25 c.M. of minder f.	
STROOHOEDEN (latai):	
Kwaliteit X per dozijn	f 1,12½
Kwaliteit XX per dozijn	f 1.75

Burgerlijke stand.

Opgaaf van het aantal geboorten, sterfgevallen en huwelijken, welke hebben plaats gehad gedurende de maand Juni 1916.

	Geboorten.				Overleden		Aangegeven.	
	M. gesl.	Vr. gesl.	in echt	b. echt	M. gesl.	Vr. gesl.	Levenl.	Huwel.
Aruba	18	13	24	7	3	4	2	8
Bonaire	6	6	6	6	3	2	1	1
St. Martin N.G.	4	1	2	3	1	2	–	–
St. Eustatius	3	2	4	1	–	1	–	1
Saba	–	–	–	–	–	1	1	–
Totaal:	31	22	36	17	7	10	4	10

Officiëele Berichten.

Adriana Croes is op haar verzoek eervol ontslagen uit de betrekking van hoofdvlechtster aan den vlechtcursus aan de Roomsch Katholieke school te Oranjestad op Aruba; en Rosaura Croes is, met intrekking van hare benoeming tot hoofdvlechtster aan den nieuw op te richten vlechtcursus aan de openbare school aldaar, benoemd in de plaats van Adriana Croes.

Aan den kommies 2de klasse der belastingen alhier Johan van Meeteren is om gewichtige redenen een maand verlof verleend.

Mej. Jane Hellmund is tijdelijk aangesteld tot schrijfster ten kantore van den Gezaghebber van Bonaire.

Aan den heer A. R. Beaujon is eervol ontslag verleend als plaatsvervanger van den Kantonrechter op Saba en als zoodanig is benoemd de heer F. A. Simmons.

Aan den telegrambezorger bij den post voor D. T. alhier Ed. A. Ellis is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend en H. P. de Jongh is tijdelijk als zoodanig aangesteld.

De marechaussee 1ste klasse alhier L. P. Celestino is eervol ontslagen uit de betrekking en is benoemd tot kommies 1ste klasse der belastingen alhier.

J. A. Hernandez en E. Maduro zijn tijdelijk belast met de waarneming der betrekking van kommies 2de klasse der belastingen.

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven.

Elias Abraham, Anna Maria de Acevedo, Alberto Charletain, E. R. Thobald Fablar, Octavio Fernandes, Julio Gomes, Cristina Ibarra, Cordilio Oterman, Felesita Pieteres, Adelaida Prins para Esther Pinto, Julian Rovino, Leonidos Urdaneta, Renilia Vivo.

Aangetoekende stukken: Rebeca Alvares Correa, Eliza Schotborgh, Pancho Vivo, Rebut.

Postspaarbank.

Gedurende de maand Juni

Kantoren.		Ingelegd	Teruggehaald
Willemstad		f 8.962.33	f 4.329.92
2e district	Curaçao	245	—
3e „	Curaçao	—	10
4e „	Curaçao	3	6
5e „	Curaçao	203	8
Oranjestad	Aruba	620	816.39
8e „	Aruba	—	—
Kralendijk	Bonaire	1.162.15	627.76
Rincon	Bonaire	141.50	—
Philipsburg StMartin		801.50	817.87
Oranjestad St Eust.		248.58	22.75
Bottom	Saba	1.519.75	25
Windwardside	Saba	140	—
Totaal		f 13.546.81	f 6.663.69

Ratten.

Gedurende de maand Juli werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

113 ratten.

Excelente para los Niños.

Emulsión de Scott de aceite puro de hígado de bacalao con hipofosfitos de cal y soda es una preparación científicamente combinada, según saben los señores médicos, y de un gusto agradable al paladar, tanto, para los adultos como para los niños, especialmente para estos últimos que les gusta por su sabor dulce. Está probado que ésta es la forma más adecuada en que se puede de administrar á los estómagos débiles de los niños, el aceite de hígado de bacalao:

„Certifico que la Emulsión de Scott, que tiene por base el accite de hígado de bacalao, es una preparación no solamente muy agradable que con mucho gusto toman la mayor parte de los enfermos sino que es un gran reparador en las convalencias lentas y difíciles, especialmente en la gripa. Que obra muy bien en los niños escrofulosos, linfáticos y de difícil crecimiento y que por su fama universal creo que no será rivalizada jamás por ninguna otra preparación similar." Dr. Pablo Bohórquez, Manizales, Colombia.

Nederland.

De eindbesomming.

Nu de Statenverkiezingen overal haar beslag kregen, blijkt, wat reeds bij de eerste stemming voorspeld werd juist te zijn: De strijd tusschen rechts en links heeft geen groote gevolgen gehad; de groote beteekenis ontleenen de verkiezingen aan den val van 't liberalisme en het succes der socialisten.

De rechterzijde behield de Eerste Kamer, dat is voor ons het groote succes. Overigens verliezen we hier een paar zetels, tegen elders een paar winst. Overijsel zwenkte met 1 zetel om, waartegenover staat het omgaan van Zeeland met 2 zetels naar rechts.

De vrijzinnigen verloren zoowat in elke provincie verschillende zetels: in Zuid-Holland vier, Noord-Holland vier, Friesland vier, Groningen zes, Drenthe vier, Zeeland één, Utrecht twee, dat zijn 25 zetels, waartegenover een zeteltje winst in Overijsel en in Gelderland. Blijft dus een verlies van 23 zetels. De socialisten wonnen er 27.

Alles bij elkaar genomen, en winst tegenover verlies wegcijferend, verliest de rechterzijde 4 zetels, wat van weinig beteekenis is, als men weet, dat rechts er 315 bezat en links 275 (40 soc.-dem.). Die cijfers zijn dus thans 311 tegen 279 (67 soc.-dem.).

Buitenland.

Ver. Staten en Mexico.

Een bericht komt uit San Antonio, dat eene bende Mexikanen en Yaqui Indianen vooruit trekken van het Zuiden om Del Rio aan te vallen. Deze inlichtingen werden door Mexikanen overgebracht naar Colonel Sibley bevelhebber te Del Rio, die het bericht zond naar Generaal Funsten. Een bataljon van het 3e infanterie vertrok seffens met auto trucks om Sibley te versterken.

Eene botsing heeft plaats gehad tusschen troepen van de Vereenigde Staten en die van het de facto gouvernement in Mexico, 90 mijlen van de grens.

20 Amerikaanders werden gedood en 17 werden gevangen en naar Chihuahua City gezonden.

Het gevecht had plaats op de Santo Domingo ranch, tegen de Mexicaansche stad Carrizal, die negen mijlen Zuidwest ligt van Villa Ahumada, het Mexicaansche veld hoofdkwartier in Noordersch Chihuahua.

Het getal dooden der Amerikaanders en Mexikaanders is niet juist bekend, men schat dat de Mexikaanders rond de 50 man verloren hebben.

Men denkt dat de Amerikaanders, die in den slag waren, toebehooren aan het 10de Cavalerie neger regiment welke terug kwamen van eene verkenningsreis te Guzman.

De President zal de Vereenigde Staten-troepen *niet* uit Mexico terug roepen voordat de Mexicaansche regeering heeft verklaard dat ze bij machte is om de grenzen te beschermen tegen de aanvallen door Mexicaansche bandieten.

Het heeft iets over de $ 100,000 per. dag gekost om de regelmatige troepen in Mexico te houden voor 3 maanden, of een weinig meer dan $ 10,000,000 tot op heden. Wanneer de militie gemobiliseerd zijn zal, zal het $ 250 per dag meer kosten om hen te onderhouden. De Amerikaansche soldaat wordt het beste onderhouden van de wereld. Zijn eten kost het gouvernement 30c per dag en per man.

Douglas, Arizona.— De Amerikaansche vlag die over het hotel wapperde alwaar het Amerikaansche Consulaat is, die vertegenwoordigd is door W. A. Julian te Cananea. was het doel van honderde Mexicaansche kogels gedurende de anti-Amerikaansche betoogingen Zaterdag nacht.

Verscheidene kogels troffen het hotel waardoor de personen die binnen waren in gevaar werden gebracht

Allen waren bijna Amerikaanders, de oproerlingen verwenschten de „Gringoes."

Omtrent 650 Amerikanen hebben de grens bereikt die van daar weggevlucht waren.

Niet minder dan 24 Amerikaansche oorlogsbooten waren verleden week reeds in de Mexicaansche waters om een oog te houden op de Mexicaansche kust.

Reeds zijn schoten gelost tusschen een Amerikaansche kanonneerboot en de mannen van Carranza.

Dit kwam door dat eenige mannen van de booten wilden aanlanden om met de Mexicanen te onderhandelen en dezen gevangen genomen werden door de Mexicanen.

Daardoor werden in allerhaast nog meer oorlogschepen gezonden, die het getal nu op 24 brengen.

Duizende troepen worden naar de frontieren van Mexico gezonden, zich gereed houdende in geval het zou noodig zijn het land rechtens te verdedigen.

Een bericht werd in omloop gebracht in de Latijn-Amerikaansche Diplomatische kringen dat Carranza stellig zal weigeren om aan het verzoek van de Vereenigde Staten toe te geven. Het werd bekend gemaakt, indien de Mexicaansche eerste Overste de 23 Amerikaanders welke te Chihuahua gevangen zitten niet vrij laat tegen Woensdag avond, dat President Wilson Donderdag morgen voor het Congres zal komen en de macht vragen om die met geweld te verlossen.

In de Latijn-Amerikaansche hoofdkwartieren denkt men over het algemeen dat er geen hoop bestaat de zaak door een scheidsgerecht te vereffenen en dat Carranza stijf zal blijven bij zijne weigering om de gevangenen vrij te laten.

Majoor-Generaal Leonard Wood, die over de troepen van het departement van het oosten bevel voert, heeft bericht gegeven dat er 14,061 troepen van New York, New Jersey, Massachussetts, Connecticut en Vermont op weg zijn naar de frontieren. Duizende troepen zijn reeds aan de frontieren en men denkt dat er een leger van een half millioen zal noodig zijn.

Er is reeds voorraad aan de Mexicaansche frontieren voor een leger van 200,000 man voor de eerste 30 dagen, volgens een verslag door den kwartiermeester uitgegeven, van het departement van het leger der Vereenigde Staten, het is ook bekend gemaakt dat er 2,000 motor transport trucks (zware vervoer automobiels) aangeschaft zijn in 20 verschillige automobiel fabrieken die dooreengerekend $ 3000 ieder kosten. Prijzen werden gevraagd voor 400 passagiers automobiels voor het gebruik der officieren die bevel voeren aan de frontieren.

Colonel John B. Bellinger, kwartiermeester van het departement, zegt dat het vervoer der troepen zonder moeilijkheden goed vooruit gaat.

Regelingen werden gemaakt voor slaapwagens voor de troepen, deze worden in allerhaast naar de plaatsen gezonden alwaar de troepen gemobiliseerd worden.

Amerikanen ontruimen Mexico bij honderden. In de laatste drie dagen zijn er 400 uit Sonora gevlucht, 300 verlaten Mexico City over Vera Cruz.

Zestien carloads ammunitie voor de bondgenooten bestemd, zijn door de Ver. Staten in beslag genomen, en naar Fort Worth, Texas, gezonden.

Men zegt, dat 40 percent van de veteranen uit den Spaanschen oorlog gereed zijn om opnieuw dienst te nemen voor den oorlog met Mexico, zoo het daartoe komt.

Het Departement van oorlog heeft heden veertien vliegmachines met hooge kracht besteld met het doel om eene luchtverkenning aan de Mexikaansche grens in te richten.

In het congres is een bill ingediend, waarbij de national guard' die nu opgeroepen worden, $ 1.50 boven het gewone loon zullen ontvangen. Dit wordt gedaan om in de behoeften van achtergelaten huisgezinnen te voorzien.

Minstens een millioen Mexicanen hebben hunne diensten aangeboden aan Generaal Carranza, voor 't geval van oorlog met de Vereenigde Staten, volgens een bericht vandaag alhier afgegeven door den Mexicaanschen consul Juan T. Burns.

President Wilson heeft al de staats troepen opgeroepen om zich te mobiliseeren en zich gereed te maken tegen eenen mogelijken oorlog. Meer als 1000 man zijn reeds uit Detroit, Mich., vertrokken, waaronder verscheidene Belgen zich bevinden. Frank Lenssens en Willem Denudt, schrijvers in de Gazette van Detroit, bevinden zich onder deze laatsten. De staat Michigan kan voor het oogenblik 5,700 man bijeen brengen in het staatskamp.

De automobiel fabrikanten van de Vereenigde Staten zijn in staat om aan het gouvernement op korte order 900 motor trucks en 1000 passagiersautomobielen per dag te leveren, volgens verklaring van Alfred Reeves general manager van de National Automobil Chamber of Commerce. Mr. Reeves zegt dat dit aan het departement van oorlog is mede gedeeld. Aan de automobiel fabrikanten werd gezegd dat dit aanbod voldoende zou zijn om in de behoeften te voorzien.

Te Sante Fe. N. Mexico, werden vier van de vijf, nog overlevende bandieten, gevangen in de Columbus raid en later tot den strop veroordeeld, van daag uit de gevangenis gehaald en zullen Vrijdag in den vroegen morgen worden opgehangen op hetzelfde schavot waarop 9 Juni hunne twee kameraden werden terdood gebracht. De eenige bandiet van de zeven die de strop is ontgaan is Jose Rodriguez, wiens vonnis werd gewijzigd tot levenslange opsluiting door Gouverneur W. C. McDonald.

Spraken we verleden week den wensch uit, dat de oorlog met Mexico mocht worden afgewend, thans kan gemeld, dat er goede hoop bestaat dat de vrede zal kunnen bewaard blijven. De dagen der angstige spanning schijnen voorbij. 't Had wel alles het aanzien alsof het tot een breken zou moeten komen, zoo blijkt nu dat men van beide zijden het uiterste zoekt te doen om tot een verstandhouding te geraken. Een stortvloed van brieven en telegrammen werd door den President ontvangen, hem op het sterkste aandringende om toch het uiterste te beproeven om den vrede te bewaren. Wel zijn er die meenen dat alleen oorlog een waren en bestendigen vrede kan verzekeren, en zij zijn daarom over de voorgestelde schikking niet te vreden; maar de overgroote meerderheid van het Amerikaansche volk verklaart zich sterk tegen oorlog met eenig land der wereld. Werd eerst gezegd dat Carranza eene onverzoenelijke houding zou aannemen, en van geen vredes onderhandeling zou willen weten; thans blijkt dat hij niet ongenegen is om tot eene schikking te komen. In hoever deze uitkomst in verband staat met 't krachtig optreden van de Ver. Staten in de mobilisatie en stationeering van de National Guards' aan de grenzen, kan aan zijn plaats gelaten; maar de conditiën door Carranza gesteld, zoo ver die bij dit schrijven bekend geworden zijn, zijn niet onbillijk te achten; in zijn antwoord op het schrijven van onzen President wordt op de volgende punten nadruk gelegd:

Mexico begeert niet met de Ver. Staten te breken.

Voorgesteld wordt, dat het aanbod van de Latijn Amerikaansche volken om tusschen beiden te treden diende aangenomen; of beter, dat de twee betrokken naties zelf in onderhandeling treden.

Beloofd wordt dat de goede orde in Noordelijk Mexico zal hersteld worden en dat de grenzen van de Vereenigde Staten in de toekomst tegen vijandige invallen zullen beveiligd blijven.

Er wordt niet aangedrongen op het terugroepen van de Amerikaansche soldaten uit Mexico, maar het wordt toch te kennen gegeven dat het daar zijn en blijven van onze troepen prikkelend werkt en grootendeels oorzaak is van de huidige onrust en de onlusten.

Wij zijn daarom blij en dankbaar dat het niet tot eene oorlogs-verklaring kwam; het zou ons smarten als de bloem onzer jongelingschap zich had moeten offeren om te verzekeren wat met een weinig overleggen en toegeven evengoed kan verzekerd worden; thans bestaat de hoop dat de jonge mannen na enkele maanden weer zullen kunnen terugkeeren, en dat de twee Republieken als zusters naast elkaar zullen kunnen leven.

De Volksstem.

HAVEN-NIEUWS

VAN 29 JULI — 12 AUG.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Maracaibo	P W Johnson	29 Juli	New-York	29 Juli	Maracaibo
Dictador	Ellinsen	24 „	New York	25 „	Baracoa
Viator	O'Eriksen	28 „	New York	29 Juli	New York
Merida	A Johanson	31 Juli	Maracaibo	31 „	La Guayra
Merida	A Johanson	2 Aug	La Guayra	3 Aug	Maracaibo
Maracaibo	P W Johnson	4 „	Maracaibo	4 „	NewYork
Philadelphia	G W Goodman	2 „	New York	3 „	La Guayra
Oranje Nassau	D Haasnoot	31 Juli	New York	2 „	Tucacas
Merida	A Johanson	9 Aug.	Maracaibo	10 „	Maracaibo
Philadelphia	G W Goodman	9 „	La Guayra	9 „	New-York
Zulia	SS Morris	12 „	New York	12 „	Maracaibo
Commewijnen	RWagenmaker	13 „	New York	14 „	Amsterdam
Nickerie	J P vd Borden	14 „	Amsterdam	15 „	New York
Grove	S Knudsen	29 Juli	Golfport	4 Aug	New-York
Europa	E Fullen	4 Aug	Génova	4 „	Colón
Negus	Trodsen	30 Juli	Norfolk		Cuba
Arubian	Stuward	31 „	Liverpool	31 Juli	Pto Colombia

Schooners	Aankomst	van	Schooners	Vertrek	naar
Alix H.	29 Juli	Aruba	*República D*	1 Aug	Sto Domingo
Inmaculada V	1 „	Velade Coro	*M Leoncita*	28 Juli	Aruba
W S Silver I	1 „	Nevis	*Mina V*	29 „	Maracaibo
Maria D	2 „	S Domingo	*Diana V*	1 Aug	Maracaibo
Lady C	2 „	Aruba	*Camia H*	31 Juli	Vela de Coro
Themis H	2 „	Rio Hacha	*Alix H*	31 „	Aruba
Pluma de oro V	3 „	Vela deCoro	*Estelle H*	2 Aug	Aruba
Maria H	3 „	Maracaibo	*Juan Luis*	1 Aug	Aruba
Marina V	3 „	Maracaibo	*Gacela H*	4 „	Maracaibo
Juan Luis H	4 „	Aruba	*Hirondelle*	1 „	Maracaibo
Refugio H	4 „	Aruba	*Refugio H*	1 „	Aruba
			Providencia	3 „	Pto Cabello
			Refugio H	5 „	Aruba
			Juan Luis H	5 „	Aruba